

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
UPRAVA ZA VETERINARSTVO I SIGURNOST HRANE
10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
Telefon: 61 06 111, Telefaks: 61 09 201
KLASA: 322-01/19-01/409
URBROJ: 525-10/0529-20-1
Zagreb, 4. veljače 2020.

PROGRAM NADZIRANJA INFLUENCE PTICA U DIVLJIH PTICA U 2020. GODINI

SADRŽAJ

- 1. Uvod**
- 2. Pravna osnova za provođenje Programa**
- 3. Cilj Programa**
- 4. Provedba Programa**
- 5. Metode uzorkovanja**
- 6. Laboratorijsko pretraživanje**
- 7. Lokacije uključene u provedbu Programa**
- 8. Trajanje Programa**
- 9. Nadležno tijelo i organizacije uključene u provedbu ovog Programa**
- 10. Službeni laboratorij**
- 11. Financiranje**
- 12. Izvješćivanje**

DODACI

- 1. POPIS „CILJANIH VRSTA“ DIVLJIH PTICA**
- 2. OBRAZAC ZA DOSTAVU UZORAKA U LABORATORIJ**
- 3. OBRAZAC ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA O POBOLU/UGINUĆIMA
DIVLJIH PTICA**

1. Uvod

Influenca ptica (IP) je vrlo kontagiozna zarazna bolest domaće peradi i drugih ptica koju uzrokuje tip A virusa influence. Osobito su opasni visoko patogeni virusi IP (VIP), koji nastaju mutacijom određenih nisko patogenih virusa IP (NPIP) i to podtipovi H5 i H7 koji u zaraženim jatima peradi uzrokuju i stopostotna uginuća. Od VIP podtipa H5N1, osim ptica i peradi, do sada je oboljelo više vrsta sisavaca, uključujući i čovjeka. Smrtnost u ljudi iznosi preko 50 %, a epidemiološki podaci ukazuju da su sve zaražene osobe bile u dodiru sa zaraženom peradi. Određene vrste divljih ptica (naročito migratorne ptice vodarice kao npr. patke i guske) predstavljaju stalne rezervoare virusa NPIP i mogući su izvor zaraze za domaću perad, a posredno i druge životinje i ljude. Ovaj rizik je tim veći što mjere koje bi mogle zaustaviti ili smanjiti cirkulaciju virusa IP u divljih ptica u prirodi trenutno ili nisu poznate ili su neprimjenjive. Međutim, temeljem uvida u nazočnost, učestalost i rasprostranjenost virusa IP u divljih ptica može se pravodobno pristupiti sprječavanju prijenosa ovih virusa u uzgoje domaće peradi.

Epidemiološka situacija u državama članicama Europske unije

Na području Europe u razdoblju od listopada 2016. cirkulira virus visokopatogene influence ptica (VIP) podtip H5N8 i u manjem broju izbijanja podtip H5N5, koji uzrokuje oboljenja u uzgojima domaće peradi, uzgojima pernatih divljači, ptica u zatočeništvu i divljih ptica. Virus je identificiran u peradi, divljih ptica i/ili ptica u zatočeništvu u 19 država članica EU. Najviše su pogođene države članice s velikom gustoćom gospodarstava koje drže guske i patke. Bolest je u Europi potvrđena u više od 30 različitih vrsta divljih ptica, prvenstveno u migratornih vrsta pataka, labudova, galebova i ptica grabljivica.

Do kraja travnja 2017. godine znatno se smanjuju izbijanja u peradi te pozitivni slučajevi u divljih ptica. Međutim, od srpnja 2017. godine VIP podtip H5N8 utvrđen je na ukupno 67 peradarskih farmi u sjevernoj Italiji te na 5 farmi u Bugarskoj. Od sredine prosinca 2017. godine Nizozemska je potvrdila VIP podtip H5N6 na jednom gospodarstvu peradi te u ptica u zatočeništvu. Nizozemska, Njemačka, Velika Britanija, Cipar i Švicarska utvrdili su H5N6 virus u divljim pticama koje su pronađene mrtve (uglavnom labudovi, divlje patke i galebovi).

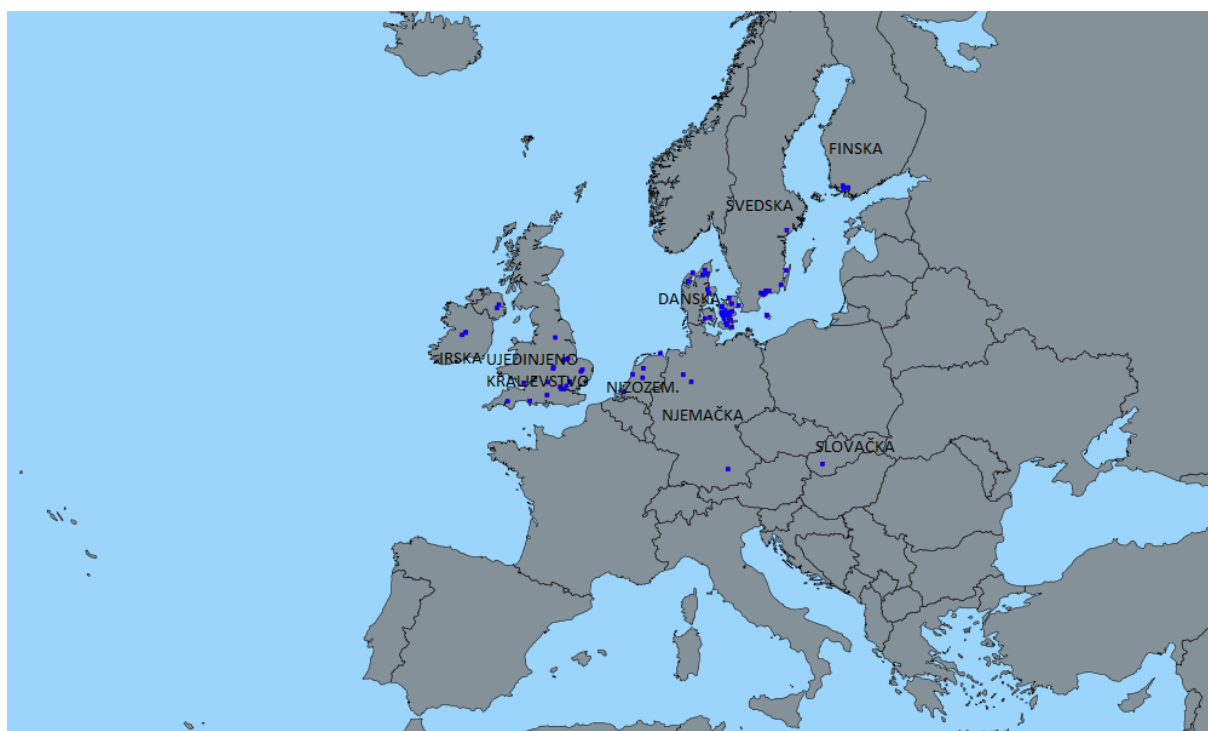
VIP podtipa H5N6 ponovno se pojavila u ptica u zatočeništvu u Njemačkoj u rujnu 2018. godine. Nakon dva mjeseca odsutnosti infekcije u Bugarskoj su u rujnu i listopadu 2018. godine potvrđena dva nova izbijanja VIP H5N8.

Tijekom 2018. godine utvrđeni su slučajevi VIP podtipa H5N6 u divljih ptica u Finskoj, Švedskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, Irskoj, Slovačkoj, Velikoj Britaniji i Danskoj.

U periodu od 31. prosinca 2019. godine, potvrđena je VIP podtip H5N8 u uzgojima domaće peradi, u sljedećim državama: **Poljskoj, Slovačkoj, Rumunjskoj, Mađarskoj, Češkoj i Ukrajini.**

Od sredine 2019. godine slučaj VIP je potvrđena samo u jedne divlje ptice (sokola) u **Poljskoj** i u **Njemačkoj** u siječnju 2020.

Mapa 1: izbijanja i slučajevi VPIP u divljih ptica u periodu od 1.1.2018. do 31.12.2019. godine

Epidemiološka situacija u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2016. i 2017. godine VPIP (podtipovi H5N5 i H5N8) potvrđena je na više lokacija na području 7 županija u Republici Hrvatskoj u ukupno 41 uginulih divljih ptica (39 labudova, 2 velika vranca).

Tablica 1: Prikaz broja pozitivnih divljih ptica s lokacijama na kojima su pronađene (1.1.2016.- 30.4.2017.)

Godina	Lokacija pronalaska lešine divlje ptice	Županija	Vrsta	Ukupan broj pozitivnih životinja	Podtip
2016.	Rijeka Biđ	Vukovarsko- srijemska	Labud	7	H5N8
2016.	Rijeka Drava	Osiječko- baranjska	Labud	6	H5N8
2016.	Crkveni Bok	Sisačko- moslavačka	Labud	2	H5N5
2016.	Mužilovčica	Sisačko- moslavačka	Labud	3	H5N8
2017.	Jezero Jarun, Zagreb	Grad Zagreb	Labud	3	H5N8
			Veliki vranac	1	H5N8
2017.	Jezero Šoderica kraj Koprivnice	Koprivničko- križevačka	Labud	8	H5N8
2017.	Virovitica (u gradu)	Virovitičko- podravska	Veliki vranac	1	H5N8
2017.	Jezero Bundek, Zagreb	Grad Zagreb	Labud	1	H5N8
2017.	Karlovac, Gradsko kupalište	Karlovačka	Labud	1	H5N8
2017.	Jezero kraj Gabajevе Grede	Koprivničko- križevačka	Labud	5	H5N8
2017.	Lipovljani, kraj ribnjaka	Sisačko- moslavačka	Labud	3	H5N8
UKUPAN BROJ POZITIVNIH ŽIVOTINJA:				41	

U razdoblju od prosinca 2016. godine do travnja 2017. godine potvrđena su četiri primarna izbijanja VPIP u domaće peradi na području Zagrebačke, Virovitičko- podravske, Krapinsko-zagorske i Vukovarsko- srijemske županije. Sva četiri izbijanja utvrđena su u gospodarstvima smještenima uz vodotokove ili vodene površine na kojima su obitavale divlje ptice, odnosno u visoko rizičnim područjima. Za sva četiri izbijanja dokazano je da je virus VPIP ušao u uzgoje domaće peradi izravnim kontaktom s divljim pticama.

Tijekom 2019. godine nije bilo potvrđenih slučajeva VPIP u domaće peradi i divljih ptica.

Program pretraživanja divljih ptica u RH

Programi pretraživanja divljih ptica u Republici Hrvatskoj kontinuirano se provode od 2006. godine. Rezultati provedbe Programa tijekom posljednjih pet godina su slijedeći:

- u 2013. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 185 divljih ptica; nije utvrđena IP- podtipovi H5 i H7,
- u 2014. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 33 divljih ptica; nije utvrđena IP- podtipovi H5 i H7,
- u 2015. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 48 divljih ptica; nije utvrđena IP- podtipovi H5 i H7,
- u 2016. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 116 divljih ptica; VPIP podtipa H5 je utvrđena u 18 divljih ptica,
- u 2017. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 280 divljih ptica; VPIP podtipa H5 je utvrđena u 23 divljih ptica,
- u 2018. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretraženo 227 divljih ptica; nije utvrđena IP- podtipovi H5 i H7,
- u 2019. godini provođenjem pasivnog nadziranja nad populacijom divljih ptica ukupno je pretražena 161 divlja ptica; nije utvrđena IP- podtipovi H5 i H7.

Tablica 2: Prikaz broja divljih ptica pretraženih po županijama i tipovima lokacija u 2019. godini

ŽUPANIJA	MJESTO LOKACIJE PRONALASKA	TIP LOKACIJE	BROJ PRETRAŽENIH DIVLJIH PTICA
Bjelovarsko-bilogorska	Ribnjaci na Česmi (Narta, Siščani, Vukšinec, Blatinica)	ribnjak	2
Brodsko- posavska	"Ribnjačarstvo" Oriovac/Jelas Polje	ribnjak	9
Dubrovačko-neretvanska	Delta Neretve	veće močvarno područje	10
	NP Mljet, otočić Glavat	ostalo	4
Grad Zagreb	Jarun (Zagreb)	umjetno jezero	2
	Prudinec (Jakuševac, Zagreb)	odlagalište otpada	24
	Jazero Rakitje (Zagreb)	umjetno jezero	18
	Blato-Lučko	umjetno jezero	12
	Bundek (Zagreb)	umjetno jezero	4
	Zagreb, CMP Savica Šanci	ostalo	1
Koprivničko-križevačka	Križevci, ulica Marijana Detonija 84	ostalo	1
Osječko- baranjska	"Ribnjačarstvo" Donji Miholjac	ribnjak	6
	"Ribnjak 1905" Našice	ribnjak	5
	Osijek/centar Đakova, između poslovnih zgrada	ostalo	1
	Park prirode Kopački rit	veće močvarno područje (park pr.)	5
Požeško- slavonska	"Ribnjačarstvo Poljana" Poljana / "Riba Garešnica"	ribnjak	7
Primorsko- goranska	Cres, Verin	ostalo	2
	Krk, uvala Valda Gara	ostalo	1
	otok Plavnik	ostalo	1
	Uvala Teplo (Povile)	ostalo	1
Sisačko- moslavačka	Park prirode Lonjsko polje	veće močvarno područje (park pr.)	10
	"Ribnjačarstvo" Lipovljani, Novska	ribnjak	6
Splitško- dalmatinska	Korčula, otočić Stupa	ostalo	1
	Tugare (Omiš)	ostalo	1
Šibensko- kninska	Vodice	ostalo	2
Varaždinska	Ludbreg	ostalo	1
	Varaždin - Drava	umjetna vodena akumulacija	2
Virovitičko- podravska	"Ribnjačarstvo Grudnjak"	ribnjak	3
Vukovarsko- srijemska	Bogdanovci	ostalo	1
	Lipovac	ostalo	1
Zadarska	Biograd na moru	ostalo	2
	Lišane Ostrovičke	ostalo	1
	Vransko jezero	veće močvarno područje (park pr.)	5
Zagrebačka	Crna Mlaka	ribnjak	6
	Jezero Kerestinec	ostalo	3
UKUPNO			161

Tablica 3.: Vrste divljih ptica pretražene u 2019. godini

VRSTA DIVLJE PTICE	BROJ PRETRAŽENIH DIVLJIH PTICA
Bjeloglavi sup (<i>Gyps fulvus</i>)	5
Burni galeb (<i>Larus canus</i>)	1
Crvenokljuna čigra (<i>Sterna hirundo</i>)	9
Čvorak (<i>Sturnus vulgaris</i>)	2
Divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	36
Galeb klaukavac (<i>Larus michahellis</i>)	9
Golub (<i>Columba livia</i>)	1
Kobac (<i>Accipiter nisus</i>)	1
Kos (<i>Turdus merula</i>)	1
Crvenokljuni labud (<i>Cygnus olor</i>)	2
Liska (<i>Fulica atra</i>)	9
Orao štekavac (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	1
Patka kreketaljka (<i>Marcea strepera</i>)	12
Patka kržulja (<i>Anas crecca</i>)	3
Patka zviždara (<i>Mareca penelope</i>)	7
Riječni galeb (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	35
Roda (<i>Ciconia ciconia</i>)	10
Siva čaplja (<i>Ardea cinerea</i>)	7
Siva guska (<i>Anser anser</i>)	2
Sredozemni galeb (<i>Larus audouinii</i>)	1
Svrčak (<i>Lanius collurio</i>)	1
Svraka (<i>Pica pica</i>)	1
Škanjac (<i>Buteo buteo</i>)	2
Šumska sova (<i>Strix aluco</i>)	1
Velika bijela čaplja (<i>Ardea alba</i>)	1
Zlatovrana (<i>Coracias garrulus</i>)	1
UKUPNO	161

Program nadziranja IP u divljih ptica u 2020. godini (u daljnjem tekstu: Program) uključuje laboratorijsko pretraživanje oboljelih ili uginulih divljih ptica u svrhu praćenja moguće prisutnosti te pravovremenog otkrivanja VPIP podtipova H5 i H7. Pravovremeno otkrivanje virusa VPIP u populaciji divljih ptica omogućuje poduzimanje nužnih biosigurnosnih mjera u uzgojima domaće peradi i time sprečavanje širenja virusa VPIP na domaću perad. Aktivno traženje i praćenje uginulih ili oboljelih divljih ptica ciljanih vrsta, naročito se provodi na lokacijama kao što su močvarna područja, područja uz rijeke, jezera ili odlagališta otpada, gdje je lakše uočiti neuobičajeni pobol ili uginuća divljih ptica.

Ciljana populacija ptica koja je predmet pasivnog nadziranja u okviru ovoga Programa su migratorne ptice vodarice, za koje je utvrđeno da su u većem riziku od zaražavanja i prenošenja VPIP podtipova H5 i H7. Europska agencija za sigurnost hrane je krajem 2017. godine objavila novi popis vrsta ptica koji se temelji na podacima o otkrivanju VPIP podtipa

H5 i H7 u lešinama divljih ptica koje su države članice prijavile u sklopu sustavu pasivnog praćenja influence ptica u periodu između 2005. i 2017. godine. Popis uključuje 50 vrsta divljih ptica za koje je stopa otkrivanja VPIP podtip H5 virusa bila 0.4% ili veća. Ciljane vrste predmet su uzorkovanja i pretraživanja ukoliko su prisutne u zemlji (lokalna populacija divljih ptica) i navedene su u Dodatku I. ovog Programa. Ukoliko postoje razlozi, na VPIP podtip H5 moraju biti pretražene i lešine drugih divljih ptica koje nisu navedene u Dodatku I.

2. Pravna osnova za provođenje Programa

- Zakon o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13, 148/13 i 115/18);
- Naredba o mjerama zaštite zdravlja životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2020. godini- u daljnjem tekstu: Naredba („Narodne novine“, broj 7/20);
- Pravilnik o načinu praćenja, prijavi i izvješćivanju o pojavi bolesti životinja („Narodne novine“, broj 135/14);
- Pravilnik o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica („Narodne novine“ broj 31/2006);
- Odluka Komisije 2010/367/EU o provedbi programa nadziranja influence ptica u peradi i divljih ptica;
- Pravilnik o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica („Narodne novine“ broj 99/2008); Odluka Komisije 2006/437/EZ o odobravanju Dijagnostičkog priručnika za influencu ptica u skladu s Direktivom Vijeća 2005/94/EZ;
- Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 27/17).

3. Cilj Programa

Cilj programa nadziranja IP u divljih ptica je praćenje i pravovremeno otkrivanje VPIP podtipa H5 i H7 u divljih ptica kako bi se zaštitila perad u uzgoju i javno zdravlje. Program nadziranja IP u divljih ptica doprinosi razumijevanju, temeljem redovito ažuriranih procjena rizika, trenutnih prijetnji koje predstavljaju divlje ptice u odnosu na neki virus IP.

Program je donesen temeljem članka 16. stavka 1. točke 10. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 48/13 i 115/18) te se istim provodi Dio VII., članak 22., stavak 4. Naredbe.

4. Provedba Programa

Nadziranje uključuje uzorkovanje i laboratorijsko pretraživanje bolesnih i uginulih divljih ptica i posebno je usmjereno na vrste ptica vodarica.

Ptice vodarice koje su selice predstavljaju tzv. „ciljane vrste“ za koje se pokazalo da su izložene većem riziku zaražavanja i riziku prijenosa virusa VPIP podtipa H5.

Nadziranje je usmjereno na područja u blizini močvara, jezera i vodenih putova gdje se lakše pronalaze uginule ptice, a osobito ako su ta područja u blizini gospodarstava gdje se uzgaja perad, odnosno u blizini područja s velikom gustoćom peradi.

U izradi i provedbi Programa osigurana je suradnja s ornitolozima, epidemiolozima, virolozima i nadležnim tijelima za očuvanje okoliša, a s ciljem nesmetane identifikacije vrste divljih ptica i optimiziranja uzorkovanja.

Tijela i organizacije u čijoj nadležnosti je praćenje divljih ptica, lovoovlaštenici i druge relevantne organizacije i službe, obvezne su telefonom i/ili elektronskom poštom obavijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, bez odgađanja, o svakom neuobičajenom uginuću ili značajnom izbijanju bolesti u divljih ptica, a posebno u divljih ptica vodarica. Dodatni podaci o pobolu i/ili uginućima divljih ptica na određenoj lokaciji dostavljaju se na Obrascu iz Dodatka III. ovoga Programa.

Odmah po zaprimanju obavijesti o uginućima ptica, kada nisu u pitanju drugi poznati razlozi uginuća, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane osigurava prikupljanje odgovarajućih uzoraka uginulih ptica, te ako je moguće i uzorke od drugih ptica koje su bile u kontaktu s uginulima radi provedbe odgovarajućeg laboratorijskog pretraživanja u svrhu otkrivanja virusa IP.

5. Metode uzorkovanja

Uzorkovanje u okviru ovoga Programa provodi se u skladu s poglavljem IV Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica.

Prilikom provedbe uzorkovanja, na svakoj lokaciji koja je uključena u Program, moraju biti uzeti uzorci od najmanje 5 oboljelih ili uginulih divljih ptica (ili sve oboljele ili uginule, ako ih je manje od 5) u svrhu virološke pretrage (RT-PCR metodom otkrivanja virusa IP, nakon koje, u slučaju pozitivnog nalaza slijedi izolacija virusa).

Od divljih ptica koje su pronađene uginule ili bolesne potrebno je uzeti kloakalne i trahealne/orofaringealne obriske i/ili organe (mozak, srce, pluća, trahea, bubrezi i crijeva). Na odgovarajuće uzetom obrisku kloake mora ostati vidljiv trag fecesa.

Odmah po uzimanju obrisci se moraju:

- ohladiti na ledu ili u transportnim kontejnerima sa smrznutim gelom,
- ako je moguće staviti u medij s antibiotikom ili neki drugi virus-specifičan medij, kojim obrisak mora biti potpuno prekriven.

Bez obzira dostavlja li se u transportnom mediju ili ne, uzorak mora biti ohlađen. Ako transportni medij nije dostupan, obrisak se mora staviti u zaštitnu epruvetu i dostaviti u laboratorij suh.

Uzorci se ne smiju smrznuti, osim ako se brzi transport (u roku 24 sata, u transportnom mediju na 4°C) u laboratorij ne može osigurati, kada se uzorak mora odmah smrznuti i zatim dostaviti u laboratorij na suhom ledu ili u prijenosnom hladnjaku sa zamrznutim ulošcima.

U slučaju nemogućnosti uzimanja odgovarajućih uzoraka, u laboratorij se moraju dostaviti cijele bolesne ili uginule divlje ptice. Ukoliko se u laboratorij šalje cijela lešina, ista mora biti dostavljena u nepropusnoj dobro zatvorenoj plastičnoj vrećici (najbolje u dvije vreće).

Uzorke u svrhu provedbe ovoga Programa uzima ornitolog ili druga obučena osoba Centra za peradarstvo HVI-a koja je opremljena opremom za uzimanje i dostavu uzorak sukladno zahtjevima ovoga Programa. U određenim slučajevima uzorke uginulih divljih ptica uzimaju ovlašteni veterinari.

Prilikom dostave uzoraka u laboratorij, potrebno je ispuniti i dostaviti Obrasce iz Dodatka II. i III. ovoga Programa. Obrasci se dostavljaju, uz uzorak, u Centar za peradarstvo HVI-a, koji iste prosljeđuje Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane zajedno s nalazom pretraživanja.

Prilikom uzorkovanja ili kod zaprimanja lešina u laboratoriju ornitolog mora odrediti vrstu divlje ptice (GPS koordinate zemljopisne dužine i širine) i, ako je moguće, dobnu kategoriju i spol.

Uzorci i bolesne i/ili uginule divlje ptice dostavljaju se, čim je prije moguće, a najkasnije u roku 24 sata, u:

Centar za peradarstvo HVI-a
Heinzelova 55, Zagreb 10000
Kontakt telefoni: 01/2440 209; 2440-210; 2441 392

6. Laboratorijsko pretraživanje

Laboratorijsko pretraživanje provodi se u skladu s poglavljima V do VII Pravilnika o dijagnostičkom priručniku za influencu ptica.

Prvo testiranje se provodi korištenjem metode QRT- PCR u stvarnom vremenu za otkrivanje M gena, a nakon pozitivnog rezultata slijedi brzo testiranje pozitivnih nalaza na nazočnost H5 i H7 gena u razdoblju ne duljem od 2 tjedna.

U slučaju pozitivnog nalaza, analiza mjesta cijepanja treba se provesti čim prije, kako bi se ustanovilo radi li se o VPIP ili NPIP. Ukoliko se potvrdi H5 gen VPIP, žurno se trebaju provesti daljnje pretrage radi određivanja tipa N makar samo potvrđivanjem/isključivanjem nazočnosti tipa N1.

Svi izolati virusa IP u divljih ptica moraju se dostaviti u EU referentni laboratorij (EURL) za influencu ptica.

EURL za influencu ptica je:

IZSVE

Istituto Zooprofilattico Sperimentale delle Venezie
Legnaro,
Italija.

7. Lokacije uključene u provedbu Programa

Ribnjaci

1. «Draganić», Jastrebarsko
2. «Ribnjačarstvo», Oriovac / Jelas Polje, Slavonski Brod
3. «Ribnjačarstvo», Donji Miholjac
4. «Ribnjačarstvo», Končanica, Daruvar
5. «Ribnjačarstvo Grudnjak», 33515 Grudnjak
6. «Ribnjak 1905», Našička Breznica, Našice
7. «Ribnjačarstvo Poljana», Poljana / «Riba Garešnica», Garešnica
8. «Ribnjaci na Česmi» (Narta, Siščani, Vukšinec, Blatnica), Dubrava, Kostanj bb / Narta

9. «Ribnjačarstvo» Lipovljani, Novska

Umjetne vodene akumulacije

- 10. Varaždin - Drava
- 11. Donja Dubrava - Drava
- 12. Šoderica Koprivnica

Umjetna jezera

- 13. Jezero Jarun (Zagreb)
- 14. Jezero Bundek (Zagreb)
- 15. Jezero Rakitje (Zagreb)

Gradska kupališta

- 16. Gradsko kupalište Karlovac

Veća močvarna područja (Parkovi prirode)

- 17. Park prirode Lonjsko polje
- 18. Park prirode Kopački rit
- 19. Vransko jezero
- 20. Delta Neretve

Odlagališta otpada

- 21. Prudinec (Jakuševac, Zagreb)
- 22. Odlagalište komunalnog otpada Karepovac, Split

Ovisno o epidemiološkoj situaciji i podacima te ukoliko se utvrde povećana uginuća divljih ptica, Uprava može dopuniti i izmijeniti lokacije odnosno odrediti uzorkovanje divljih ptica na drugim lokacijama.

8. Trajanje Programa

Uzorkovanje divljih ptica provodi se kontinuirano tijekom godine.

Očekuje se da će većina uzoraka uginulih ili bolesnih divljih ptica biti prikupljena u vrijeme proljetnih i jesenskih migracija kada se ptice grupiraju, ali i tijekom zime. Tijekom navedenog razdoblja godine ornitolog mora učestalije boraviti na lokacijama koje su uključene u provedbu ovoga Programa.

9. Nadležno tijelo i organizacije uključene u provedbu ovog Programa

Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane Ministarstva poljoprivrede je tijelo nadležno po pitanju influence ptica.

U provedbu Programa uključena su ovlaštene veterinarske organizacije, tijela i organizacije u čijoj nadležnosti je praćenje divljih ptica, lovoovlaštenici te Centar za peradarstvo Hrvatskog veterinarskog instituta.

Za nadzor i kontrolu provedbe ovoga Programa zaduženi su veterinarski inspektori Državnog inspektorata Republike Hrvatske u okviru svoje nadležnosti.

10. Službeni laboratorij

Nacionalni referentni laboratorij za influencu ptica je Centar za peradarstvo, Hrvatski veterinarski institut, Heinzelova 55, Zagreb.

11. Financiranje

Troškovi provedbe programa podmiruju se u potpunosti iz sredstava državnog proračuna.

12. Izvješćivanje

Ovlašteni veterinari dužni su dostaviti izvješća u Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, Sektor za zdravlje i zaštitu životinja, s podacima o pretraživanju domaće peradi na influencu ptica.

Hrvatski veterinarski institut- Centar za peradarstvo, Laboratorij za virusologiju i serologiju dužan je:

- o rezultatima pretraživanja izvijestiti pošiljatelja uzorka i Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane sukladno odredbama Pravilnika;
- dostavljati mjesečna izvješća Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane;
- o rezultatima pretraživanja s pozitivnim rezultatom, odmah i bez odgađanja izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane na način propisan Pravilnikom;
- izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane o svakom uzorku koji je zaprimljen u stanju neadekvatnom za pretraživanje.

DODATAK I.**POPIS "CILJANIH VRSTA" DIVLJIH PTICA KOJE SE UZORKUJU U SVRHU
PRETRAŽIVANJANA INFLUENCU PTICA**

Br.	Znanstveno ime	Uobičajeno ime
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastreb
2.	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Egipatska utva
3.	<i>Anas acuta</i>	Patka lastarka
4.	<i>Anas crecca</i>	Kržulja
5.	<i>Marcea penelope</i>	Patka zviždara
6.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Divlja patka
7.	<i>Marcea strepera</i>	Patka kreketaljka
8.	<i>Anser albifrons</i>	Lisasta guska
9.	<i>Anser anser</i>	Siva guska/ Divlja guska
10.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Kratkokljuna guska
11.	<i>Anser erythropus</i>	Mala guska
12.	<i>Anser fabalis</i>	Guska glogovnjača
13.	<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja
14.	<i>Aythya ferina</i>	Glavata patka
15.	<i>Aythya fuligula</i>	Krunata patka
16.	<i>Aythia marila</i>	Patka crninka
17.	<i>Botaurus stellaris</i>	Bukavac
18.	<i>Branta bernicla</i>	Grivasta guska
19.	<i>Branta canadensis</i>	Kanadska guska
20.	<i>Bubo bubo</i>	Ušara
21.	<i>Bucephala clangula</i>	Patka batoglavica
22.	<i>Buteo buteo</i>	Škanjac
23.	<i>Buteo lagopus</i>	Škanjac gačaš
24.	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Riječni galeb
25.	<i>Ciconia ciconia</i>	Roda
26.	<i>Cygnus atratus</i>	Crni labud
27.	<i>Cygnus cygnus</i>	Žutokljuni labud
28.	<i>Cygnus olor</i>	Crvenokljuni labud
29.	<i>Egretta garzetta</i>	Mala bijela čaplja
30.	<i>Egretta alba</i>	Velika bijela čaplja
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Sivi sokol
32.	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Štekavac
33.	<i>Larus argentatus</i>	Srebrnasti galeb
34.	<i>Larus canus</i>	Burni galeb
35.	<i>Limosa limosa</i>	Crnorepa muljača
36.	<i>Mergus albellus</i>	Bijeli ronac
37.	<i>Mergus meganser</i>	Veliki ronac
38.	<i>Netta rufina</i>	Patka gogoljica
39.	<i>Pelecanus crispus</i>	Kudravi nesit
40.	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ružičasti nesit

41.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki vranac
42.	<i>Pica pica</i>	Svraka
43.	<i>Podiceps cristatus</i>	Ćubasti gnjurac
44.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnogrlji gnjurac
45.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Sultanka
46.	<i>Somateria mollissima</i>	Gavka
47.	<i>Tadorna tadorna</i>	Utv
48.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac
49.	<i>Tringa ochropus</i>	Crnokrila prutka
50.	<i>Turdus pilaris</i>	Drozd bravenjak

DODATAK II.

UZORKOVANJE DIVLJIH PTICA U SVRHU PRETRAŽIVANJA NA VIRUS INFLUENCE PTICA

OBRAZAC ZA DOSTAVU UZORAKA U LABORATORIJ

Naziv lokacije: _____ Zemljopisni položaj: _____
GPS koordinate lokacije: _____

Redni broj	Datum uzorkovanja	Latinski naziv vrste ptice	Hrvatski naziv vrste ptice	Broj prstena	Dobna kategorija	Spol	Vrsta uzorka
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐
							Obrisak kloake ☐ Obrisak dušnika/ždrijela ☐ Feces ☐ Organi (mozak, srce, pluća, bubreg, komad crijeva) ☐ <i>Navesti uzorkovane organe:</i> _____ Lešina ☐

DODATAK III.**PROCJENJENI BROJ CILJANIH VRSTA DIVLJIH PTICA NA LOKACIJI U
TRENUTKU UZORKOVANJA**

Br.	Znanstveno ime	Uobičajeno ime	Procijenjeni broj na lokaciji	Neuobičajen broj uginuća (DA / NE)	Neuobičajeno ponašanje (DA / NE)	NAPOMENA (o broju uginuća, znakovima neuobičajenog ponašanja)
1.	<i>Accipiter gentilis</i>	Jastreb				
2.	<i>Alopochen aegyptiacus</i>	Egipatska utva				
3.	<i>Anas acuta</i>	Patka lastarka				
4.	<i>Anas crecca</i>	Kržulja				
5.	<i>Marcea penelope</i>	Patka zviždara				
6.	<i>Anas platyrhynchos</i>	Divlja patka				
7.	<i>Marcea strepera</i>	Patka kreketaljka				
8.	<i>Anser albifrons</i>	Lisasta guska				
9.	<i>Anser anser</i>	Siva guska/ Divlja guska				
10.	<i>Anser brachyrhynchus</i>	Kratkokljuna guska				
11.	<i>Anser erythropus</i>	Mala guska				
12.	<i>Anser fabalis</i>	Guska glogovnjača				
13.	<i>Ardea cinerea</i>	Siva čaplja				
14.	<i>Aythya ferina</i>	Glavata patka				
15.	<i>Aythya fuligula</i>	Krunata patka				
16.	<i>Aythya marila</i>	Patka crninka				
17.	<i>Botaurus stellaris</i>	Bukavac				
18.	<i>Branta bernicla</i>	Grivasta guska				
19.	<i>Branta canadensis</i>	Kanadska guska				
20.	<i>Bubo bubo</i>	Ušara				
21.	<i>Bucephala clangula</i>	Patka batoglavica				
22.	<i>Buteo buteo</i>	Škanjac				
23.	<i>Buteo lagopus</i>	Škanjac gaćaš				
24.	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Riječni galeb				
25.	<i>Ciconia ciconia</i>	Roda				
26.	<i>Cygnus atratus</i>	Crni labud				
27.	<i>Cygnus cygnus</i>	Žutokljuni				

		labud				
28.	<i>Cygnus olor</i>	Crvenokljuni labud				
29.	<i>Egretta garzetta</i>	Mala bijela čaplja				
30.	<i>Egretta alba</i>	Velika bijela čaplja				
31.	<i>Falco peregrinus</i>	Sivi sokol				
32.	<i>Haliaeetus albilacca</i>	Štekavac				
33.	<i>Larus argentatus</i>	Burni galeb				
34.	<i>Larus canus</i>	Riječni galeb				
35.	<i>Limosa marinus</i>	Crnorepa muljača				
36.	<i>Mergus albellus</i>	Bijeli ronac				
37.	<i>Mergus meganser</i>	Veliki ronac				
38.	<i>Netta rufina</i>	Patka gogoljica				
39.	<i>Pelecanus crispus</i>	Kudravi nesit				
40.	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Ružičasti nesit				
41.	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Veliki vranac				
42.	<i>Pica pica</i>	Svraka				
43.	<i>Podiceps cristatus</i>	Čubasti gnjurac				
44.	<i>Podiceps nigricollis</i>	Crnogri gnjurac				
45.	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Sultanka				
46.	<i>Somateria mollissima</i>	Gavka				
47.	<i>Tadorna tadorna</i>	Utva				
48.	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Mali gnjurac				
49.	<i>Tringa ochropus</i>	Crnokrila prutka				
50.	<i>Turdus pilaris</i>	Drozd bravenjak				